

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobce: V.K.D., x, narozen..., bytem ..., *zastoupeného: Mgr. Petr Václavek, advokát, sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1*, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, IČ 00007064, sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.1.2018 č.j. OAM-785/zA-ZA11-HA12-2017,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“).

Žalobce v žalobě tvrdil porušení § 3 správního řádu a § 23c písm. c) zákona o azylu ze strany žalovaného, který podle žalobce nevycházel z dostatečně aktuálních informací. Zprávy o zemi původu byly ke dni vydání napadeného rozhodnutí již rok staré, některé i starší. Vydávání těchto zpráv podle žalobce nezavazuje správní orgán povinnosti vycházet z aktuálních informací. Okamžik vydání rozhodnutí a aktualizace těchto zpráv dělilo v dané věci necelých 30 dní. Proto podle žalobce měl žalovaný buď posečkat s vydáním rozhodnutí, nebo si obstarat aktuální informace o zemi původu z jiných zdrojů. Přitom v průběhu roku 2017 přicházely z Vietnamu značně znepokojující informace o zhoršování stavu lidských práv. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu žalobce tvrdil, že má odůvodněný strach z pronásledování s tím, že žalovaný nepostupoval např. v souladu s rozsudkem NSS ze dne

26.3.2008 čj. 2 Azs 71/2016, podle něhož „přiměřená pravděpodobnost je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v obdobných případech nikoli ojedinělý.“ V dané věci dle žalobce žalovaný vychýlil důkazní břemeno výrazně v neprospěch žalobce. Zejména žalobce připomněl obavu z vážné újmy ze strany věřitelů, kdy mu bylo prostřednictvím jeho matky vzkázáno, že při nezaplacení dluhu bude mít problém se životem. Správní orgán podle žalobce nepředestřel důkazy, že žalobci vážná újma nehrozí, resp. že jsou policejní orgány schopny a ochotny ho ochránit. Ve vztahu k § 14 zákona o azylu žalobce uvedl, že má v ČR manželku a 3 nezletilé děti s trvalým pobytem. Žalovaný podle žalobce nedostatečně zdůvodnil absenci tzv. důvodů zvláštního zřetele hodných“. Dále dle žalobce sám žalovaný uvádí, že mu při návratu do Vietnamu hrozí po neúspěšném pokusu o získání azylu trest odnětí svobody. Soudy v zemi původu jsou plně pod kontrolou vládnoucí komunistické strany a podmínky ve věznicích jsou tristní, dochází v nich k mučení a nelidskému zacházení. Správní orgán podle žalobce nedostatečně podložil tvrzení, že účastníku řízení takové nebezpečí nehrozí. Zejména toto nelze dovodit ze skutečnosti, že žalobce v minulosti do a ze země původu bez problémů cestoval, neboť to bylo ještě před podáním žádosti o mezinárodní ochranu.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že žalobce měl možnost dne 11.12.2017 při seznámení s podklady rozhodnutí uplatnit námitky proti opatřeným zprávám či doložit aktuální zprávy, avšak přes řádné předvolání se nedostavil. Proto taková námitka uplatněná až v žalobě nemůže obstát. Nadto žalobce ani v žalobě neuvádí, co konkrétně z daných informací považuje za neaktuální, a neuvádí, jak se oproti těmto zprávám situace v zemi původu odlišně vyvinula. Dále žalobce zmiňuje v žalobě strach ze soukromých věřitelů. Pokud žalobce váže možnost udělení humanitárního azylu na skutečnost, že zde má manželku a děti, žalovaný považuje své rozhodnutí v tomto směru za dostatečně odůvodněné. Ohledně obav žalobce z návratu do vlasti podle žalovaného není zřejmé, kde žalobce čerpal informaci o stíhání neúspěšných žadatelů o azyl. Naopak ze zpráv opatřených žalovaným vyplývá, že vietnamské orgány přímo podporují výjezdy svých občanů do ciziny motivované ekonomickými důvody i za cenu, že tito požádají o azyl. Podle žalovaného důvodem žádosti žalobce je nejen jeho obava z věřitelů pro nezaplacení dluhu v zemi původu, ale i snaha o legalizaci pobytu v ČR poté, co o pobytové oprávnění kvůli své trestné činnosti přišel. Žalovaný poukázal na rozsudek NSS ze dne 22.1.2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, podle něhož „poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu v ČR a nelze je zaměňovat s jinými formami pobytu cizinců na území republiky upravenými v zákoně č. 326/1999 Sb.“

Součástí správního spisu je Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 27.9.2017, v němž žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uváděl, že má ve Vietnamu dluh a chtěl by zůstat v ČR se svojí rodinou. V rámci pohovoru k žádosti z téhož dne žalobce doplnil, že odjel z Vietnamu v roce 2005, protože od kamarádů slyšel, že jsou v ČR lepší podmínky k podnikání. Půjčil si peníze na cestu 20.000 dolarů od dvou fyzických osob. Úroky měly činit dvě třetiny z půjčené částky a měl je splatit po 5-ti letech. Splatil celkem 5.000 dolarů, na což si opět půjčil od kamarádů v ČR. Tuto část dluhu splatil ve Vietnamu v roce 2013, osobním předáním. Současně se s věřiteli domluvil, že v roce 2015 uhradí všechny dluhy, avšak nebyl schopen to splatit, tento dluh zůstal. Věřitelé se mu připomínali u jeho matky ve Vietnamu, opakovaně, byli tam osobně. Začalo to v červenci nebo srpnu 2015, chodili za ním i v roce 2016, a 2017 a žádali, aby žalobce dluh splatil s tím, že pokud dluh neuhradí, bude mít problém se životem. Žalobci osobně nebylo vyhrožováno. Žalobce uváděl, že půjčka byla uzavřena na černo, proto se bojí to ohlásit, nepůjčil si u banky a nezaplatil zákonnou daň. Žalobce připustil, že i ve Vietnamu existuje možnost obrátit se kvůli vyhrožování na policii. Jiné potíže neměl ve Vietnamu, nicméně by v ČR rád zůstal s rodinou. Do Vietnamu cestoval v průběhu let 2013 až 2014 zhruba 2x až 3x. Od roku 2005

měl v ČR pobyt za účelem podnikání a od roku 2014 vždy vízum na 2 měsíce. Dostal totiž podmínku za drogovou trestnou činnost a pobyt mu byl zrušen v roce 2015. Jeho manželka a tři děti žijí v ČR, jsou státními příslušníky Vietnamu, nicméně domů se nechtějí vrátit, chodí zde do školy. Správní orgán opatřil zprávy o zemi původu, a to Výroční zprávu Amnesty International z 22.2.2017, výroční zprávu Freedom House na téma Svoboda ve světě za leden 2017, Výroční zprávu Human Rights Watch z 12. ledna 2017, zprávu Mezinárodní organizace pro migraci o Vietnamu z května 2016, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 26.5.2015 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 2.6.2016 o možnosti dvojího trestání a odsouzení ve Vietnamu a v ČR. Následně byl žalobce předvolán k seznámení s podklady rozhodnutí na den 11.12.2017, k čemuž se nedostavil.

V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že skutečným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je u žalobce legalizace pobytu v ČR, neboť žalobce pozbyl pobytové oprávnění a přeje si zde nadále žít. Žije zde i jeho manželka a tři děti. Návrat do země původu odmítá kvůli tamnímu dluhu a současně se obává ve vlasti jednání věřitelů. Správní orgán nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Žádné takové potíže sám neuváděl. O povolení pobytu za účelem podnikání v ČR přišel vlastní vinou, jelikož se dopustil trestného činu, za nějž mu byl uložen podmíněný trest odnětí svobody 18 měsíců. Z toho důvodu mu v roce 2015 bylo zrušeno povolení k pobytu. V září 2016 dostal výjezdní příkaz. Z ČR však nevycestoval a žádá o legalizaci pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany. V ČR má manželku a tři děti a přeje si zde s nimi zůstat. Správní orgán konstatoval, že žalobce požádal o udělení azylu až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z ČR. Hlavním důvodem je tedy legalizace dalšího pobytu v ČR. Správní orgán konstatoval, že důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu jsou jednoznačně vymezeny. Žalobce o povolení k pobytu přišel v důsledku vlastního zavinění, přičemž je plně právně způsobilou osobou, za své činy je odpovědný a měl by být připraven i nést za své jednání následky. Skutečnost, že si správním řízením ve věci mezinárodní ochrany hodlá legalizovat v ČR pobyt, nezakládá relevantní důvod k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Správní orgán citoval rozsudek NSS ze dne 22.1.2004 sp. zn. 5Azs 37/2003, podle něhož poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu v ČR, nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců upravenými v zákoně o pobytu cizinců na území ČR. Dále správní orgán poukázal na rozsudek NSS sp. zn. 7Azs 187/2004 ze dne 24.2.2005, podle něhož zákonodárce nekonstruoval řízení o udělení azylu jako prostředek k legalizaci pobytu v ČR, či jako možnost získat zde pracovní povolení. Pro tyto účely nelze zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu, který podle správního orgánu v § 12 taxativně vyjmenovává důvody pro udělení azylu a snahu o legalizaci pobytu mezi ně neřadí. Dále žalobce zmiňoval obavy z jednání soukromých osob při vymáhání dlužné částky s tím, že na vietnamské státní orgány by se nemohl obrátit, protože půjčka byla uzavřena na černo. Toto sdělení žalobce správní orgán považuje za hypotetické či spekulativní, protože žalobce opustil zemi původu dobrovolně v roce 2005 s jasným cílem podnikání v ČR, tedy na základě svobodného rozhodnutí, nikoliv jako uprchlík. Cílem odjezdu bylo zlepšení ekonomické situace. Za tím účelem získal povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Správní orgán odkázal na výrok rozsudku NSS ze dne 14.1.2004 sp. zn. 5Azs 25/2003-94, podle kterého zákonodárce v § 12 zákona o azylu implementoval článek 1 písm. a) odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a článek 1 odst. 2 Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, z nichž vyplývá, že pojem uprchlík se vztahuje na osobu, která se nachází mimo vlast a obává se represí ze strany státu z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. K tomu

správní orgán dodal, že obava žadatele vrátit se do vlasti kvůli praktikám při vymáhání dlužné částky ze strany soukromých osob, takovou státní represí rozhodně není. Dále má podle správního orgánu žadatel možnost v případě potřeby obrátit se s žádostí o pomoc ke státním a domovským orgánům. Pouze v případě, že by mu tyto státní orgány pomoc neposkytly, či odmítly, a po neúspěšném dovolání se k vyšším instancím těchto státních orgánů, by se správní orgán dále zabýval hodnocením tohoto vyjádření žalobce. V současné chvíli však ho hodnotí jako účelově použité s cílem vyvolat domněnku o důvodech azylově relevantních, neboť toto jednání dosud nenastalo. Žadatel sdělil, že vyhrožováno bylo pouze jeho matce, nikoliv jemu osobně. Dále v roce 2013 během svého pobytu ve vlasti se s věřiteli dohodl na prodloužení lhůty splátky dluhu do roku 2015. Obavu žadatele tak shledal správní orgán v současné chvíli za neopodstatněnou. Správní orgán konstatoval, že ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků a nejsou ani důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebe víc tíživé, ledaže by ekonomická situace a opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině. Takové okolnosti zde zjištěny nebyly. Mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu nikoliv před jakýmkoliv negativními jevy v zemi původu, nýbrž jen z důvodů uvedených v zákoně o azylu, tj. pouze osobám, které byly ve své zemi státní příslušnosti pronásledovány ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, rasu, národnost, pohlaví, náboženství či příslušnost k určité sociální skupině. V případě žalobce takové skutečnosti nebyly shledány. Ohledně humanitárního azylu se správní orgán zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, zdravou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou. Zdravotní stav má dle svého vyjádření dobrý. Nadto není na udělení humanitárního azylu právní nárok a žalobce se ho ani výslovně nedomáhal. Humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností, v případech, kdy nebyl shledán důvod podle § 12 zákona o azylu a současně by bylo zcela nehumánní azyl udělit. V případě žalobce skutečnosti hodné zvláštního zřetele nebyly shledány. Ohledně nebezpečí vážné újmy správní orgán vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 26.5.2015 čj. 98851/2015-LPTP podle níž v případě občanů Vietnamu navracejících se po dlouhodobém pobytu v zahraničí do vlasti je zásadní rozlišení důvodů pobytu. Ve Vietnamu je totiž součástí státní politiky umožnit vycestování co nejširšímu okruhu obyvatel. V případě neúspěšných žadatelů problém může nastat v soukromoprávní rovině v případě, že se jedná o osobu, která se za účelem cesty do zahraničí zadlužila a při brzkém návratu nebude schopna dluhy splácet. Způsoby vymáhání dlužných částek mohou být ve Vietnamu velmi nevybíravé. Rozlišování mezi riziky, které hrozí osobám patřícím mezi skutečné kritiky režimu, a riziky hrozící osobám, které ve skutečnosti nikdy podobnou aktivitu nevyvíjely, je naprosto zásadní. Správní orgán připustil, že vietnamští občané, kteří jsou repatriováni po snaze získat azyl v zahraničí, mohou být šikanováni nebo uvězněni podle trestního zákoníku. V dubnu a květnu 2016 bylo 8 lidí odsouzeno k trestům odnětí svobody na 2 až 4 roky poté, co byli v roce 2015 zachyceni na moři australskými orgány a vráceni do Vietnamu. To není případ žalobce, neboť žalobce vycestoval z Vietnamu legálně, 3x se do vlasti beztrestně vrátil, nikdy nebyl členem politické strany či jiné organizace, ani se nijak takto neangažoval. Státní vietnamské orgány nejevily o žalobce žádný zájem při jeho odjezdu z vlasti a také vzhledem k tomu, že žalobce nebyl nijak aktivní v kritice režimu, nemá správní orgán důvod domnívat se, že by se o jeho osobu zajímaly po návratu do vlasti.

Žalobu soud neshledal důvodnou.

Soud neakceptoval tvrzení žalobce o porušení § 3 správního řádu a § 23c písm. c) zákona o azylu tím, že správní orgán nevycházel z dostatečně aktuálních informací, když okamžik vydání rozhodnutí a aktualizace zpráv mezinárodních organizací dělí v tomto případě necelých 30 dní. Žalobce měl za to, že si měl správní orgán opatřit aktuální a přesnější informace o zemi původu, neboť v průběhu roku 2017 přišla z Vietnamu znepokojující informace o zhoršování stavu lidských práv. V tomto spatřuje žalobce porušení § 3 správního řádu. Soud tuto námitku neshledal důvodnou, neboť je nutno připomenout, že při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany je stěžejní, jaké konkrétní informace o svém případě poskytne sám žadatel o mezinárodní ochranu. V daném případě žalobce ve správním řízení uváděl pouze ekonomické a rodinné důvody své žádosti, strach z pronásledování ze strany soukromých věřitelů a snahu o legalizaci pobytu. Žalobce v žalobě neupřesnil, jaká konkrétní změna situace v zemi původu mohla mít vliv na posouzení jeho azylového případu. Za této situace nelze přičítat nedostatek skutkového zjištění správnímu orgánu jenom z toho důvodu, že v souladu se zásadou hospodárnosti řízení nevyčkal s rozhodnutím na roční aktualizaci mezinárodních zpráv.

Soud se neztotožnil s žalobcem ani ohledně tvrzení o porušení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť podle tohoto ustanovení je možné udělit azyl pouze osobám, které mají odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně uvedených v tomto ust. Mezi tyto výslovně jmenované důvody nelze přiřadit žalobcův strach ze soukromých věřitelů za situace, že žalobce se ani nepokusil využít právních prostředků obrany, které má v zemi původu k dispozici.

V případě žalobní námitky směřující proti porušení § 14 zákona o azylu důvod humanitárního azylu spatřoval žalobce v tom, že zde má rodinu s povoleným trvalým pobytem. Jak vyplývá z výše shrnutého odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, žalovaný se možnostmi udělení humanitárního azylu zabýval a neshledal v okolnosti, že v ČR má žalobce manželku a děti, důvod zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona o azylu, neboť žalobce je plně právně způsobilý a zdravotně v pořádku, a svou rodinu může finančně podporovat i ze země původu, popř. tam s celou rodinou vycestovat, neboť jsou všichni státními příslušníky Vietnamu.

Pokud jde o tvrzení o porušení § 14a zákona o azylu, žalobce měl za to, že správní orgán nepředestřel žádné důkazy pro domněnku, že žalobci vážná újma nehrozí, zejména ve vztahu k jeho obavě ze strany věřitelů, kteří mu vzkázali, že bude mít problém se životem. K tomuto soud podotýká, že v žalobou napadeném rozhodnutí je zřejmé, že se touto námitkou žalovaný dostatečně zabýval a jeho úvahy jsou přezkoumatelné, žalovaný také správně zohlednil, že se žalobce se svým problémem neobracel na žádné vnitřní státní orgány Vietnamu, tudíž je zcela předčasné činit závěr, že by mu v případě potřeby nebyla v zemi původu poskytnuta žádná pomoc. Proti vyhrožování ze strany soukromých osob je především příslušný postupovat vnitrostátní orgán.

Podle žalobce správní orgán nedostatečně doložil své tvrzení, že žalobci nehrozí nebezpečí ze strany státních orgánů v zemi původu po návratu do vlasti po neúspěšném pokusu získat mezinárodní ochranu v jiné zemi. Ani tuto námitku soud neshledal důvodnou, neboť, jak již bylo výše uvedeno, součástí správního spisu jsou mimo jiné i zpráva Mezinárodní organizace pro migraci o Vietnamu z května 2016 a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 26.5.2015, o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 2.6.2016 o možnosti dvojího trestání a odsouzení ve Vietnamu a v ČR. Z těchto zpráv jasně vyplývají

závěry, použité i v žalobou napadeném rozhodnutí, podle nichž žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu, neboť nebyl (i dle svého tvrzení) oponentem režimu ve Vietnamu a jeho důvody k opuštění vlasti byly ryze ekonomické, což vietnamské orgány podle uvedených zpráv dokonce jako důvod vycestování podporují, a to i kdyby to bylo spojeno s žádostmi o mezinárodní ochranu.

Soud se neztotožňuje se žalobcem, že by nebylo možné v této souvislosti hodnotit, zda žalobce cestoval či necestoval bez problémů do vlasti opakovaně, naopak je to velmi podstatná okolnost. Je zřejmé, že žalobce při opakovaném návratu do země původu problémy neměl, tudíž nelze ani z ničeho dovozovat, že by měl být odsouzen k trestu odnětí svobody za to, že požádal o mezinárodní ochranu. Správně správní orgán připomněl, že na žalobce by nebylo nahlíženo stejným způsobem jako na případ zmíněný žalovaným v napadeném rozhodnutí, kdy se nelegální žadatelé o azyl pokusili dosáhnout australských teritorií a byli vráceni, neboť žalobce vycestoval do ČR naprosto legálně a nyní pouze se brání návratu pomocí azylového řízení.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 11. června 2018

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně